

Sygnatura akt: I Ca 181/18

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy we Włocławku, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Mariusz Nazdrowicz (spraw.)
Sędziowie:	SO Barbara Baranowska SO Aneta Sudomir-Koc Protokolant: st. sekr. sąd. Małgorzata Dybowska-Pyrek

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2018 r. we Włocławku

na rozprawie

sprawy z wniosku M. W.

z udziałem M. G., B. G.

o stwierdzenie nabycia spadku po K. G.

na skutek apelacji uczestnika M. G.

od postanowienie Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim

z dnia 27 września 2017 roku, sygn. akt I Ns 308/17

postanawia:

1. oddalić apelację;
2. orzec, że wnioskodawczyni i uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.

SSO Barbara Baranowska SSO Mariusz Nazdrowicz SSO Aneta Sudomir - Koc

Sygn.akt I Ca 181/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim stwierdził, że spadek po K. G., s.S. i H., zmarłym 3 stycznia 2017 r. na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyli jego żona B. G. oraz dzieci M. G. i M. W. - każde z nich w 1 /3 części. Orzekł także, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. U podstaw tego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne i ich ocena prawna:

K. G. zmarł 3 stycznia 2017 r. w A.. Ostatnio stale zamieszkiwał w C.. W chwili śmierci pozostawał w związku małżeńskim z uczestniczką postępowania B. G. zd. W.. Ze związku tego urodziło się dwoje dzieci - wnioskodawczym M. W. zd. G. i uczestnik postępowania M. G.. Zmarły nie miał dzieci pozamałżeńskich ani przysposobionych. W skład spadku nie wchodzi gospodarstwo rolne. Spadkobierca nie pozostawił testamentu. Nikt spadku nie odrzucił ani nie zrzekł się dziedziczenia jak również nie został uznany za niegodnego dziedziczenia.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd I Instancji uznał, że podstawą dziedziczenia po zmarłym jest przepis art. 931 par. 1 kc regulujący dziedziczenie ustawowe małżonka i dzieci spadkodawcy. Zgodnie z nim w rozpatrywanym przypadku spadkobiercy K. G. odziedziczyli po nim spadek w częściach równych po 1/3. Ponieważ nikt spadku nie odrzucił nabyli go - myśl art. 1015 par. 2 kc - z dobrodziejstwem inwentarza. Na marginesie Sąd Rejonowy zaznaczył, że nie znalazły potwierdzenia sugestie wnioskodawcy ,by jego siostra była niegodna dziedziczenia. Zmarły nie wydziedziczył córki , co przeczyło jego rzekomej woli, by „nic od niego nie dostała”. Ponadto niegodność dziedziczenia musi być stwierdzona wyrokiem Sądu wydanym w postępowaniu procesowym i niemożliwe jest jej ustalenie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku. Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania był przepis art.520 par.1 kpc.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł uczestnik postępowania M. G. zarzucając obrazę zarówno przepisów proceduralnych jak i prawa materialnego. W ramach pierwszej grupy zarzutów wskazał na naruszenie art.672 kpc w zw. z art.232 kpc oraz art.227 kpc w zw. z art.928 kc i art. 233 § 1 kpc wskutek uznania za wystarczające złożonego przez wnioskodawczynię zapewnienia spadkowego i zaniechania dokonania ogłoszeń oraz oddalenie wniosku o przesłuchanie B. G. za okoliczność istnienia innych spadkobierców oraz faktów świadczących o niegodność dziedziczenia przez M. W.. Obrazy prawa materialnego apelujący dopatrywał się w naruszeniu art. 1015 § 2 kc poprzez stwierdzenie nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza mimo niezłożenia przez spadkobierców K. G. oświadczeń o odrzuceniu spadku we wskazanym w § 1 terminie, co jest równoznaczne z prostym przyjęciem spadku.

Powołując się na powyższe skarżący wniósł o uchylenie kwestionowanego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Wnioskodawczyni i uczestniczka postępowania B. G. nie zajęły stanowiska odnośnie środka odwoławczego M. G..

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja wobec braku jakichkolwiek uzasadnionych podstaw podlegała oddaleniu.

Zapewnienie spadkowe, o którym mowa w przepisie art.671 kpc jest oświadczeniem wiedzy złożonym przed Sądem przez zgłaszającego się spadkobiercę co do faktów określonych w § 1 i 2 przywołanego przepisu.

Jest to wprawdzie szczególnie środek dowodowy, ale podlega ocenie Sądu zgodnie z ogólnymi regułami postępowania w tej materii (art.233 § 1 kpc w zw. z art. 13 par.2 kpc) - postanowienie Sądu Najwyższego z 5 czerwca 1998 roku III CKU 22/98 nie publ., LEX nr 1219785. Stwarza ono przy tym domniemanie, że krąg spadkobierców został ustalony prawidłowo i przy braku uzasadnionych wątpliwości mogących powstać z uwagi na ujawnione w sprawie okoliczności - które jednak podlegają ocenie Sądu - może ono stanowić dowód nieistnienia innych spadkobierców (wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 2015 r. I CSK 929/14 nie publ., LEX nr 1925793). Wspomnianymi okolicznościami mogą być w szczególności kwestie dotyczące intymnej sfery życia spadkodawcy, rodzące jednak uzasadnione wątpliwości odnośnie kręgu spadkobierców (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 listopada 2012 r. I CSK 163/12 nie publ., LEX nr 1267159). Z powyższego wynika, że wezwanie spadkobierców przez ogłoszenie jest niezbędne m.in. wtedy, gdy spadkobierca złożył oświadczenie z art. 671 kpc, ale Sąd uzna, że jest ono niewystarczające. Naturalnie ocenia taka nie może być dowolna, ale musi znajdować uzasadnienie w okolicznościach sprawy.

Nie sposób - co oczywiste - stworzyć jakiegoś katalogu sytuacji , w których dokonanie ogłoszeń będzie obligatoryjne, Jedyne przykładowo można wskazać, że zapewnienie może być uznane za niewystarczające, gdy jest składane przez osobę, która z racji dalekiego pokrewieństwa lub braku jakichkolwiek związków rodzinnych ze zmarłym nie dysponuje stosowną wiedzą. Będzie też tak również wtedy, gdy zapewnienie wprawdzie składa osoba dla spadkodawcy najbliższa

(np. dziecko) , ale nie utrzymująca od najmłodszych lat żadnych kontaktów z rodzicem. Wyżej już wspomiano, że wartość zapewnienia mogą podważyć także ujawnione w sprawie okoliczności z intymnej sfery życia spadkodawcy. W rozpatrywanej sprawie - wbrew zarzutom apelacji - Sąd Rejonowy miał wszelkie podstawy do uznania zgodności z rzeczywistością zapewnienia złożonego przez wnioskodawczynię (córkę zmarłego). Nic nie wskazuje na brak jego wiarygodności. Do odmiennego wniosku nie prowadzi twierdzenie M. G. o tym, że ojciec zapowiadał wyprowadzenie się do nowej rodziny. Pomijając już fakt, że uczestnik ten odwoływał się do swoich wspomnień z dzieciństwa (miał mieć wówczas 5 lat), do których siłą rzeczy należy podchodzić z dużą ostrożnością to nawet przyjmując, że tak rzeczywiście było nie świadczy to o posiadaniu przez K. G. jakichś pozamałżeńskich dzieci. Takie odczytanie wypowiedzi spadkodawcy byłoby zdecydowanie zbyt daleko idące przy braku jakichkolwiek innych okoliczności potwierdzających powyższą hipotezę. W żadnym wypadku nie wywołują też one uzasadnionych wątpliwości, o których była wcześniej mowa. Żeby jednak rzecz definitywnie wyjaśnić i korzystając z obecności na rozprawie apelacyjnej uczestniczki postępowania B. G. Sąd odwoławczy także od niej odebrał zapewnienie spadkowe. Nie potwierdziła ona sugestii o istnieniu dzieci pozamałżeńskich swojego męża. Przytoczone przez nią słowa K. G. także nie dają żadnych podstaw do innej konstatacji. Zarzut niedokonania przez Sąd meriti ogłoszeń należało w konsekwencji uznać za całkowicie chybiony.

Podobnie trzeba również ocenić zarzut oddalenia wniosku dowodowego w przedmiocie przesłuchania B. G. na okoliczność niegodności dziedziczenia przez M. W.. Sąd a quo trafnie podkreślił, że żądanie uznania spadkobiercy za niezgodnego jest rozpoznawane w procesie (uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawa z 26 lutego 1968 r. III CZI 101/67 opubl. OSNC 1968/12/203). W sprawie o stwierdzenie nabycia spadku - toczącej się w trybie nieprocesowym - nie jest więc dopuszczalne rozstrzygnięcie tej kwestii. Wszelkie wnioski dowodowe z nią związane są irrelevantne z punktu widzenia tego, kto i w jakim zakresie dziedziczy po zmarłym (co jest istotą sprawy o stwierdzenie nabycia spadku). Jako nieprzydatne do rozstrzygnięcia winny być oddalone na podstawie art.227 kpc „a contrario”, co słusznie dostrzegł Sąd I Instancji. Całkowicie nietrafny okazał się także zarzut naruszenia art. 1015 § 2 kc. Najwyraźniej umknęło uwagi skarżącego, że przepis ten został znowelizowany ustawą z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych ustaw (Dz.U.2015.539), która weszła w życie 18 października 2015 r. Od tego czasu brak oświadczenia spadkobiercy w terminie określonym w § 1 jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Wspomniany przepis w nowym brzmieniu ma zastosowanie do spadków otwartych po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. (art.6), a więc niewątpliwie w niniejszej sprawie, skoro spadek otworzył się 3 stycznia 2017 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy we Włocławku na podstawie art.385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc oddalił apelację. O kosztach postępowania za drugą instancję orzeczono zgodnie z art.520 § 1 kpc.